

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Apodixes, Sive Demonstrationes Tres Horrendarvm
Blasphemiarvm Ecclesiae A Calvino Reformatae, Circa
tres primos Symboli Catholici Articulos**

Bosendorf, Hermann

Monasterii VVestphaliae, 1608

Capvt X. Christum Caluinisticum non esse Dei Filium verumq[ue] Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35415

si quia Pater dedit vitam Filio. Joan. 5. itemq; personam, ideo vitam personamq; mendicato obtineat filius; & non verius sit, per omnem generationem, naturalam, essentiamq; communicari genito.

CAPVT X.

*ChristumCaluinisticum non esse Dei Filium
verumq; Deum.*

ET si planus sit totus discursus in decursu duodecimæ thesis explicatus, nec magnopere noua defensione indigeat, quod tamē Prædicans omnia è Caluino citata loca interpretari conetur à §. 50. ad 60. usque disp. 2. de Filio Dei, quā Mediatoris personam sustinet, retexemus pleraq; & ad Filium Dei, qua Deus est applicabimus. Hæc igitur in thesi posita est ratiocinatio: Prima verus & vnicus Filius Dei æqualis est patri secundum diuinitatem, gloriam, & maiestatem. *Qualis enim Pater, talis Filius, talis Spiritus sanctus.* Et in hac Trinitate nihil principale, prius aut posterius, nihil maius aut minus, sed totæ tres persona coæternæ sibi sunt & coæquales, ut ait B. Athanasius. At vero Christus caluinistorum Caluini non est æqualis Patri secundum diuinitatem, Christus gloriam & maiestatem. Non igitur est verus & vniuersitus Dei Filius, sed priuignus ut ait thesis. Minor confirmatur multipliciter pri- mò, ubi reperitur vnius præ altero excellen- tia præstantiaque in diuinitate, ibi nō est vera 1. Minoris.

N S & per-

& perfecta æqualitas, ut quæ prorsus omnem excludat vnius præ altero eminentiam. At nihil certius, quam secundum caluinum reperi Patris præ filio in diuinitate præstatiam. Nam lib. aduersus Valentimum Gentilem. *Nomen Dei* ait χριστός οὐ περοχὴν id est per excellentiam ad solum Patrem pertinere, & hunc propriè cœli & terra & creatorem esse, Filij autem personam non nisi impropriè creatorem nominari. Idem Zanchius libro de tribus Elohim part. 2. lib. 5. c. 8. docet. Ecce, Pater caluino per excellentiam præ filio, est Deus. At non potest dici per excellentiam præ illo Deus, nisi excellat in Deitatis ratione. Orator per excellentiam dicitur Tullius, Poëtē nomen sibi vēdicauit per excellentiam Virgilius: sed neuter id obtineret, nisi ille in dicendo, hic vero in canendis heroibus alios omnes longè anteuferteret. Excellit ergo Pater in diuinitatis prærogatiua propter quam Dei nomen per excellentiam verè sibi vendicat ex caluini sententia. Respondet prædicans §. 52. disp. 2. verissimè à caluino anteposita dici. Primò ob officium mediatoris à solo Dei Filio suscepsum, cuius respectu Patre suo aliquatenus inferior sit. Deinde inferiorem esse ob principatum originis patri proprium in tota diuinitate. Sed neutra satisfacit solutio. Non prior, quia caluinus loquitur de Dei Filio, quæ æternus Deus est, & ad mundi mol-

**Responsio
Prædicatis.**

1.

**Refutatio
posterioris**

2.

molitionem ut creator referri potest, vel ut
Prædicans secunda responsonie contendit,
quà pater æternus æterno Filio origine prior
est. Ea verò ratione officium mediatoris su-
cepti in tempore in eum non cadit. Nec po-
sterior, tum quod hęc priorem, vt ostendi-
mus aduersarij responsoniem labefaciat,
tum quod ratione Deitatis à Patre non habe-
at originem reformatis, sed sit caluinise-
quis, & caluino I. Instit. cap. 13. & in Episto-
lis ad Polonos, & contra Gentilem a 1608: G:
tum denique quod nudum principium origi-
nis, in ijs quæ ab æterno simul sunt, si cætera
sint penitus æqualia (prout sunt in Trinitate,
vbi eadem est omnium personarum essentia,
potentia, sapientia, bonitas, &c.) maiorem ex-
cellentiam non conciliet, vt οὐτ' ἔχων siue
ὑπεροχὴν pater ex hoc capite Dei nomen sibi
vendicare non possit.

Eadem assumptio probatur secundo; *qui se-
cundam à Patre honoris & imperij sedem obtinet,*
verba sunt caluini ad cap. 26. Matth. v. 64. in
Harm. *qui secundum vel proximum gradum occu-*
pat: vt caluinus in Matth. 22. v. 44. qui secunda
est vita causa, vt inde ad nos usq[ue] perueniat, quod a-
lioqui in Deo lateret ad ca. 6. Ioan. v. 57. qui secun-
dam à Deo potestatem habet, ad cap. 16. Marci v.
19. Eius Vicarius Matth. 26. ca. v. 64. & Marci
16. vers. 19. seruus & secretarius ad cap. 1. Ioan.
v. 18. ille honore, imperio, gradu Patri à quo
secun-

secundus est, æqualis non est. Omnia autem hæc in Caluinistarum Dei filium quadrant, ut loca cum verbis Caluini in gratiam Prædicantis, qui vnum eorum reperire non potuit, recitata satis demonstrant. Excusat quidem hæc omnia in sua Apologia Prædicans §. 53.54. & seqq. aitq; Iesuitas errare ex confusione officij & naturæ, item personæ Mediatoris & personæ merè diuinæ. Sed eo ipso suos Caluini erroribus cumulat errores. Nam primo quis nescit erroneum esse duas in Christo constitutere personas, vnam merè diuinam alteram Mediatoris? *Vnus omnino est*, ait B. Athanasius *non confusione substantia sed unitate personæ*, Plura Suarez Tom. I. in 3. D. Tho. disp. 2. Quis item nescit à veritate esse alienissimū afferere cum Bullinger lib. aduersus Cochleum c. 7. diuinæ personas tres esse nō statu, sed gradu, non subsistentia, sed forma & specie differentes? vel officij statusq; inæqualitatem in personis diuinis non derogare perfectæ earum æqualitati? Tertiò, sumamus etiam Christum quā mediator est & sic è Caluino argumentemur; Christus quā Mediator est, secundam à Patre imperij sedem, cæteraq; ante posita obtinet, scilicet ut Vicarius & Secretarius Dei. At Christus secundum diuinitatem Caluino est Mediator. Verba eius in admonitione ad Polono-sunt: *Impius est, imo diabolus, quisquis negat Christum secundum diuinitatem esse Mediatorem.*

Hinc

Resp. Prædicantis.

Refut.
Prædicans
duas in
Christo
personas
facit.

3. Ratio.

Christus
secundum
diuinitatē
minor est
patre Cal.
uino.

Hinc λόγος, verbum, & secunda in diuinis persona, iam inde ab initio ante lapsum Adæ Mediator fuit, eidem Caluino in litteris ad eosdem. Quod si igitur Christus Caluinianus secundum diuinitatem proximū à Patre gradu occupat, quomodo Patre non sit inferior & inæqualis in diuinitate, cui concedit prerogatiuam honoris? Iam verò, vt filius Spiritus Sanctus patri concedit primas ratione excellentiæ, tertias occupat in diuinitate ratione originis secundum Caluinianas.

vt ait Prædicans, quam habet propter originem à patre: cur non ita etiam Filio priores partes concedat Spiritus sanctus qui à Filio non minus, quam filius à Patre, procedit, & originem ducit? tertias igitur in Theologia Caluiniana occupabit Spiritus sanctus, eritq; Deus quidem, sed quo sint excellentiores, Pater & Filius, vt à quibus spiretur. Quam non itaq; insulsè hic Prædicanticum suum acroama Vorstius occinit, mendaciaq; propter vitā, potestatem, sedem honoris tertiam Spiritui S. ex mente Caluini assignatam obiectat?

Rursum eadē proposito Minor hoc etiam argumento docetur. Si maior Christo Pater est nō secundū solam humanam naturam, sed totum cōplexum siue humanam diuinamque cōiunctas simul, & equalis Patri Filius dici non potest. At verū prius, vt disertis in thesi è caluino ad 14. Ioan. verbis probatum est. verū ior est Filius igitur etiam posterius. Occurrit Prædicans §. 58. Non omnia quæ de tota persona, siue toto Chri-

4. Ratio.

Pater ma-

ior est Fi-

lio secun-

dum diui-

nitatem.

Christo verè affirmantur, continuo affirmari de natura vtralibet. Sed hi fumi dissipantur per facilè. Ut sis maior, & eam magnitudinem habeas necesse est, quam alter obtinet quo diceras maior, & præter eam, vt adhuc amplius quid includas, oportet. Superaddit enim aliquid comparatiuus (maior) quo caret minor. Si igitur Pater maior est Christo, eam in se magnitudinem necessario continebit, quam Christus, & præter eā aliquid amplius, ratione cuius Christo tam secundum diuinam quam humanam naturam dicatur maior. At hoc est dicere, filium in diuinitate esse minorem & inæqualem Patri. Licet & sic argumentari. Pater est maior secundum caluinum, eo toto q[uod] vox Christus significat. sed vox Christus significat secundam in diuinitate personam una cum natura humana assumpta. Pater igitur maior est, quam secunda in diuinitate persona simul cū natura humana. Quo quid Arrianum magis? hæ tamen sunt delitiæ Prædicant.

2. Argum. tis mei caluino adhinnientis. Secunda ibi principale. dem principalis ratio est. Verus Dei Filius dicitur verè & propriè Deus de Deo, lumen de lumine. At caluinistici Dei caluinisticus Filius, non dicitur vere proprieque Deus de Deo, sed *καταχρησις* dure, impropriè, periculose, vt loquitur in thesi citatis locis Calvinus cum suis. Non igitur Caluinistici Dei filius Caluinisticus est verus Dei Filius.

De

Caluinistæ
Arriani.

De maiori propositione, quo quis minus ambigeret hactenus, fecit reuerentia, quæ sanctissimæ doctissimæque Nicænæ Synodo, id est, 318. in ea fidei Christianæ columnis ex toto orbe contra Arrium pro diuinitate Christi & Constantino Magno Imp. collectis, fuit dela-
ta. Nec dubitauit annis 1300. & amplius vni-
uersa Ecclesia, quin id verissimè propriissi-
meq; ad tollendas Arrianorum cauillationes
esset dictum. Verum interuenit iam Caluinus,
vnus trecentis octodecim confessoribus Do-
ctoribusq; se opponit, negat legitimè dictum.
Sed ineptè satis ut assolet. Quid enim propri-
um magis dici potest, quam Patrem cœlestem
esse Deum? quid verius, rectius, melius scribi
potest, quam etiam Filiū Dei, esse Deum? ecce, Rectissimè
Filius est Deus, Filius est à Patre, Deus igitur à dici Deum
Patre est. Atqui ipse etiam Pater est Deus, est de Deo.
igitur Deus de Deo, Deus filius de Deo Patre.
Iam verò ulterius. Est propriè Deus de Deo,
& impropriè ac periculosè dictum sit, Deum
de Deo? καταχρεικῶς & durè pronunciatur sit
lumen de lumine, Deum verum de Deo vero?
nō iam ligonem ligonem, nec sicum sicum di-
cet propriè Prædicans amplius, si Deum de
Deo non licet dicere cum Nicænis Patribus.
Nihil autem vim huius probationis eneruat,
quod Caluinus i. Instit. cap. 13. §. 33. inculcat Fi-
lium essentiam habere à seipso, personam à
Patre, quia falsum est, per veram generatio-

nem.

nem ipsam personam & non essentiam natu-
ram q; genito communicari , vt alio digredi-
ens §. 60. Prædicans tacitè concedit , et si De-
um de Deo duos Deos significare , Caluinisti-
cè contendat.

Sed audiamus Prædicantem ipsum , Theo-
logiæ suæ Caluinisticæ mysteria deducentem
more suo argutè : *qui inquit simpliciter & sine
exegeſi adiecta Dœum de Deo dicit* (vt fecerunt in
Nicæno Concilio Patres diuinitus inspirau-
is *sane duos Deos , quorum alter ab altero existit , di-*
cere *videtur , (in ſchola Caluinistica , at non in*
Christianæ , quæ mille trecentis & amplius an-
nis vnum Deum ijs verbis intellexit , filium q;
à Patre procedere docuit). Quid autem dein-
de ? *duo Dij ab æterno eſſe non poſſunt : alter igitur er-*
rum habebit precariam deitatē ab altero (puta gig-
nendus , qui q; adhuc nondum existit , aget pre-
cario cum genitore , vt ſe producat) Quid ſub-
tilius , & , vt ita dicam , Caluinius ? Nil niti ſubi-
litas hæc eſt Caluinistica , ſi Deus dicatur de-
Vnus Deus , at duæ per.
ionæ ſunt eadem q; concipienda ſit Deitas & natura di-
cogitandæ uina , ſed quæ communicabilis eſt , proce-
dat q; propter infinitatem ſuam longè aliter ,
quam procedit finita filij alicuius natura in
humanis à patre finito . Et quia ex Ioanniss .
cap . vers . 26 . allegatum erat in theſi : ſicut Pa-
ter habet vitam in ſemetipſo , ſic dedit & Filio ,
habere vitam in ſemetipſo . Nec tamen ob id
vitam

vitam filius habet precariam indignamq; v-
 nigenito. Occurrit Prædicans locum Ioannis,
 non de essentiali deitatis vita intelligendum,
 sed de potestate mortuos viuificandi. At quid
 vetat etiam de vita essentiali accipi cum Au-
 gustino lib. 15. de Trinit. ca. 26. tract. in Ioan.
 19. cum Ambrosio lib. 4. de fide c. 51. cum Ida-
 cio lib. 3. contra Viramadum , & cum alijs
 patribus? nōnne huic enarrationi contextus
 ipse patrocinatur ? Sicut Pater, ait, habet vi-
 tam in semetipso, ita dedit, & Filio habere vi-
 tam in semetipso : At Pater vitam habet in se
 essentialiter, habet igitur eam & Filius essen-
 tialiter, & cum ipsa essentia naturaque diuina
 communicatam ex Euangelistæ sententia. De-
 niq; Filiū habere personā à Patre, nec tamen
 ob id precariam esse (quod itidem in thesi fue- Personam
 rat positum) concedit Prædicans, sed addit, id habet filius
 fieri posse, eò quod hæc in diuinis trina sit, es- à patre, nō
 sentia vero vna. Verum scopum præceptoris tamē ob id
 sui Caluini in argumentando, & thesis propo- precariam.
 sitæ non perspicit. Caluinus contra Gentilem
 vrget; si Filius à Patre habet Deitatem, iā eam
 habebit precariam, at nō habet precariam. Vr-
 gemus idem argumentum & nos contra Cal-
 uinum, & dicimus : si filius habet personam à
 Patre, etiam eam habebit precariam, non mi-
 nus quam haberet essentiam precariam à pa-
 tre secundum Caluinum , si ea esset à pa-
 tre. At absurdum videtur Caluino Fi-
 lium

Filiū habere à Patre quid precarium, non i-
gitur habebit etiam personam à Patre. Quod
si falsum esse Prædicans clarè agnoscit, agno-
scat falsum ineptumq; esse caluinisticum cō-
tra Nicœnos Doctores argumentum.

Paradoxa
aliquot
Prædicant-
tica.

I.
Contri-
dictione
prædi-
cantica.

compositio, dum verbū diuinum simplicissimū coagmētant ex parte ingenita vna & genita altera, efficiuntq; simul genitū ingenitumq; & magis ingenitum, quam genitum, si modo verum sit, prout ēst, naturam essentiamq; rei, esse potiorem subsistentia ac persona. Huiusmodi verò compositum non est veri Dei verus Filius : sed is simpliciter est genitus & ex patre natus ante omnia sēcula. Tertium est, non necessaria filij Dei Caluiniani ab æterno productio. *Si enim Deus habuit vim filij generandi* ^{3.} *Dei Caluinistici Fili* (vt Caluinus concedit contra Gentilem) *quia us* potuit *voluit*, vtiq; nec genuisset eum, nec generandi nō p̄duci. vim habuisset, si quod liberum erat agenti liberimo, noluisset. Potuisset igitur Caluinistici Dei Filius non esse. At nec hoc in veri Dei Filium competit, qui non minus ens est necessarium, quam pater. vt firmum propter hæc maneat Caluinianum Christum non esse verum Dei filium. Quartum est, Caluinistica diuinæ generationis euersio. *stultè, inquit* Calu. I. Inst. cap. 13. §. vlt. *singitur continuus actus generandi, ex quo liquet ab æterno tres in Deo personas substitisse.* Ex quibus ita concludo. si non est continuus actus generandi respiciendo ad tempus nostrum, iam igitur non generat pater filium. At falsum hoc est, tum quod Pater non minus hoc tempore se intelligat, intelligēsq; Verbum dicat, quam ab æterno fecerit; tum tur æterni- quod diuinæ generationis mensura sit æter- ^{4.} *Generatio Caluinisti- ci Dei non comensura*

O 2 nitas;

nitas; quę licet in se considerata, sit tota simul, relata tamen ad tempus tam imaginarium quam verum, semper ei coexistit cognosciturq; continua. Sed etiam finge in Deo patre actum generandi abruptum ante aliquot annorum millia, an non hoc ipso plures & generationes & genitos efficies? quæro enim post abruptū semel actum, nunquamne iterū eum resumisit, vel resumere saltē potuit? nunquamne verbū iterum formare valuit? Vnde hæc in Patre nihil immutato difficultas, vt nō queat amplius quod potuerat ante? imo quomodo non mutatus pater, qui eam facultatem non obtinet ulterius, quam possedit prius? Quod si autem generandi actum vel resumpsit, vel resumere potuit, quid restat, nisi ut plures genitos filiosq; Dei, & non vnum vel esse vel

5.
Caluinisti-
esse posse quis cogitet? Quintum, necessaria
ci Dei filius secundum Caluinistas Filij in essentia & natu-
naturā ha- ra à Patre distinctio. Neque enim ibi cōmunis
bet distin- duarum personarum potest esse natura, vbi
etiam à Pa- itemq; communis naturæ operatio non est. At in
tre, itemq; intellectū Deo Patre Filioq; eius Caluinistico, commu-
& volunta- nis naturæ operatio non est Caluino ipsiusq;
tem: catulis. Pater enim solus propriè creator est cœli &
terræ (Caluin. libro aduersus Gentil.) Pater im-
perat Filio, vt postulet à se; promittit q; quod & datus
fit illigentes hæreditatem (Melanthon contra
Stancarum, & in Epist. ad Brandenburg) contra
Filius secundum Deitatem orat, obedit, supplicat, sa-
crificat, postulat à Patre, vt seruus, vt Sacerdos, vt
Potte

Pontifex Melanth. locis cit. Quid? quod Filius Dei
 ante incarnationem oravit hereditatem gentium, & Operatiōes
 regnum à Deo patre sibi dari? Idem in Epistola ad naturæ di-
 Electores Torgæ data 3. Octob. An. 1552. Et in filio quib⁹
 locis communib. An. 45. Natura diuina non est caret pater.
 quidem lacerata aut mortua in passione Christi, sed
 fuit obediens Patri, quieuit, cessit ira eterni Patris
 adulterius peccatum generis humani. Astipulantur
 his alij è Sacramentario cœtu duces verbi. Be-
 za in quæst. & respons. pag. 33. Verissimū est Chri-
 stum etiam secundum Deitatem humanæ naturæ con-
 iunctam pro nobis intercedere. Idem Epist. Theol.
 28. Quis negauerit hanc obedientiam ab ipsa incarna-
 tione cœpisse, & tum ad compositam personam totam,
 id est ad utramq; naturam simul consideratam refer-
 ri, tum etiam & ad humanam & ad diuinam distin-
 ctè consideratas pertinere? Iuellus Anglus contra
 Hardingum. art. 17. & 14. Due, inquit, in Christo
 naturæ fuerunt, Deitas atq; humanitas, Christus hu-
 mana natura immolatus fuit, diuina sacrific⁹ extitit.
 Sed hæc ab vna natura diuina simul non pos-
 sunt perfici. Si enim orat ante incarnationem
 filius patrem, filius & nō pater intellectu pre-
 ces vota q; concipit. habet igitur Filius intelle- Alius est
 etum alium à patre. Quod si etiam Pater im- Caluinistis
 perat Filio, actus imperandi est in mente Pa- intellectus
 tris, & nō in mēte Filij, alia igitur mens est Pa- Dei patris
 tris imperantis, alia filij obsequentis. Et quis Caluinisti
 ipse sibi supplicat sacrificatq; ? irato supplica- ei alias in-
 tur Deo, Deus igitur nō erit filius supplicans, lij Dei, qua
 sacrificansq;, saltem non idem Deus erit cum
 Deus est.

O 3 Patre,

Patre, quocum communes non habet intellectus voluntatisq; actus. Portenta hæc sunt Arrianorum turpissima. Vna ut essentia & natura est sanctissimæ Trinitatis, ita & intellectus, voluntas, potentia actusq; eorum ad extra communes sunt omnibus tribus personis diuinis.

THEISIS DECIMATER TIA.

DOMINVM NOSTRVM. Vide & ride Dominum hunc Calvinianum, 3. Instit. cap. 24. §. 13. vocem dirigit ad suos seruos; sed vt magis obfurdescant lumen accendit; sed vt reddantur cœciores. doctrinam profert; sed quo magis obstupecant. remedium adhibet; sed ne faintentur. Et licet hos inter seruos non sint Calviniani, vt qui soli sint prædestinati, & ob id vocem eius audiunt; omnem tamen honorem & grati animi signum negant. Non licet cum reuerentia significatione sanctum eius nomen suprnum. 9. edicere, non ad eum precessuas petitionesq; dirigere: siquidem qui ad ipsam carnem Christi, sive Filio Dei hypostaticè unitam suam adorationem aut inuocationem dirigit, is ex ipsius Dei ore maledictus est. Lam. Danæus in Exam. Kemnitij. Nec vero Magi quando procidentes adorauerunt eum, cuius viderant stellam in oriente, aut illi aurum, thus, myrram, vt Regi q; Homini q; Deo q; dona tulerūt, ipsum vt verum Deum coluerunt: sed tantum, vt magni cuiusdam Regis Filio suum obtulerunt obsequium. Calu. in Harm. Matth. 2. v. II. Nec Centurio quis

qui se indignum censembat, cuius te^ctum subiret Christus, & cuius fides superauit aliorum fidem in Israel. Calu. ibid. nec cœcus ille, qui voce Ioan. 9. professus se in Filium Dei credere, procidit & adorauit, eum adorando aliud significauit; quām quod genu demisso, vel alio quodam signo honorem, obsequium, & alia benevolentia signa alteri exhibenda indicauit.

CAPVT XI.

Quod Christus Caluinisticus non sit Christianorum Dominus.

NO N esse probat thesis argumentis ne- Caluini.
quaquam contemnendis, & nec vel in starum
minimo inaniloquentia prædicantica labefac- Christus
etatis. Primum est Christianorum Deus ac est Domi-
Dominus non aliud in lingua, aliud pectore nus ridicu-
clausum gerit, sed ad quos vocem dirigit, eos lus & illu-
omnes ipsam vult audire; quibus gratiae lu- for.
men offert, eorum mentis oculos vult corro-
borari; quibus doctrinā profert, eorum quæ-
rit profectum; quorum obligat vulnera, eo-
rum desiderat sanitatem. Non agit hoc pacto
cum hominibus Caluinistarum Christus Do-
minus, ut liquet ex 3. Inst. c. 24. §. 13 in thesi. Il-
le igitur non est verus Christus Dominus. Vi-
sum est Prædicanti hoc in syllogismo primo
minorem negare §. 61. disp. 2. aitq; non facile ad-
ducimur, ut credamus hæc (in thesi charactere

O 4 minuscu-